

MANIPULACIJA Z IMENOM PRIMORSKA

V zadnjih dneh smo imeli priložnost prebrati ali slišati mnenja, da se je s poimenovanjem pokrajin na zahodu Slovenije izbrisalo ime Primorska, da Primorske ni več, itd. Takšne in podobne trditve niso točne. Prvič, Primorska ni nikoli obstajala kot upravopolitična enota in je zato tudi ni mogoče ukiniti. Drugič, Primorska je bila, je in bo ostala zato, ker je Primorska mnogo, mnogo več kot zgolj ime. S poniževanjem konstitutivnih delov Primorske in poigravanjem s primorskimi čustvi, pa je mogoče povzročiti veliko škode.

O obsegu Primorske in Primorcih je precej zmede. Pojma Primorska in Primorci sta med Slovenci v Kraljevini Jugoslaviji pomenila ozemlje naseljeno s Slovenci, ki je po 1. svetovni vojni z Rapalsko pogodbo pripadlo Italiji. To v večji meri verjetno velja še danes. Sami sebe pa smo Slovenci v Italiji imeli za Kraševce, Istrane, Notranjce, Vipavce, Tolmince, Brice itd. Pokrajinsko smo bili razdeljeni na več pokrajin, o tem lepo pričajo kratice narodne organizacije TIGR (TRŽAŠKA, ISTRA, GORIŠKA, REKA).

Primorskosti ne določa pokrajina in njeno ime, ampak je intimno občutje vsakega posameznika. Tega ni mogoče vzeti, niti na silo dati. Ni mogoče odvzeti primorskosti Postojnčanu, ki se čuti Primorca, pa čeprav bi živel v Notranjski pokrajini. Enako velja za Tolminca ali kogar koli, če bo živel v Goriški ali Kraševca v Istrsko-Kraški pokrajini. Pokrajine so upravne enote lokalne samouprave in nič več.

Na to, da se je ime Primorska, Primorci in primorskost ohranila in globoko vtisnila v našo zavest, je gotovo najbolj vplivalo hudo fašistično zatiranje in enoten upor in zmaga v NOB.

Uvajanje vmesne stopnje lokalne samouprave med državo in občinami je pomemben projekt. Tudi imena igrajo važno vlogo. Predvsem bi bilo pomembno, da bi se dogovorili, po katerih kriterijih naj se pokrajine poimenujejo. Stroka je predlagala imena po sedežih pokrajin. Po tem predlogu bi imeli na Primorskem: Novogoriško, Postojnsko in Koprsko pokrajino. Vlada je za imena predlagala več rešitev. Predzadnja je bila Severna Primorska, Primorska in Notranjska. S tem nesmiselnim predlogom se v Forumu za Goriško nismo strinjali, ker smatramo, da je ime Severna Primorska navadno politično skrupucalo. V nekaj dneh je bilo zbranih preko 4000 podpisov za Goriško. Predlagali smo zgodovinske kriterije za poimenovanja pokrajin s starimi slovenskimi imeni kot so Goriška, Notranjska in Istra s Krasom. To so tudi v svetu zelo cenjena imena, še zlasti Kras in Istra.

Polemikam o poimenovanjih pokrajin bi se zakonodajalec lahko izognil, če bi bili dogovorjeni kriteriji za poimenovanja. V Forumu za Goriško smo se zavzeli za zgodovinski kriterij, saj ta vsebinsko le te najbolj opredeljuje.

Poimenovanje samo ene, Istrsko-Kraške pokrajine kot Primorske, je zgodovinsko netočno. Primorska je mnogo več, je tudi tisti del s Slovenci poseljenega ozemlja, ki je v Italiji. Sedaj, ko se ukinjajo meje in bomo Primorci lahko zaživali enoten kulturni prostor, bi nas nekateri politikanti radi z enotnim imenom pokrajine razdelili na Primorce in zamejske Primorce ter Primorsko tako skrčili le na tisti del (brez Notranjske), ki je sedaj v Sloveniji. Na naše rojake, ki se kot zavedni Slovenci in Primorci štejejo za Tržačane in Goričane, pa bi pozabili.

Tomaž Beltram, član IO Foruma za Goriško

Šempeter pri Gorici, 1.12.2007